

Department of Punjabi

Semester-IV

Category I

Discipline Specific Courses offered by Department of Punjabi for the UG Programme with Punjabi as the Single Core Discipline

[UG Programme for Bachelor in **Punjabi (Honours)** degree in three years]

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE- 10 (DSC-10)

Adhunik Punjabi Vartak

CREDIT DISTRIBUTION, ELIGIBILITY AND PRE-REQUISITES OF THE COURSE

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Adhunik Punjabi Vartak (DSC-10)	4	3	1	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 10 th Standard or <i>Working knowledge of Punjabi language and DSC-04</i>

Learning Objectives:

- To introduce the students to the modernity and its relation to Punjabi Prose.
- To comprehend them with the development of various trends in Modern Punjabi Prose.
- To view Modern Punjabi Prose in its socio-cultural and political contexts.
- To understand the theme, structure and style in various genres of Modern Punjabi prose.

Learning Outcomes:

- Students would have got exposure to various features and forms of Modern Punjabi Prose.
- They would gain insight into the growth and development of Modern Punjabi prose and its context.
- Students would have understood the socio-political context of Punjab through various genres of Punjabi prose.
- They will demonstrate an understanding of literary terms, themes, strategies, and issues through the close reading of Modern Punjabi prose.

Unit- I: ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ (Adhunik Punjabi Vartak: Sidhantak Paripekh)

(12 hours)

- ਵਾਰਤਕ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੇ ਲੱਛਣ
Vartak: Paribhasha, Prakirti te Lachhan
- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
Adhunik Punjabi Vartak da Arambh te Vikas
- ਆਧੁਨਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Adhunik Vartak de Pramukh Roopakaran Naal Mudhli Jaan-Pachhan
- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨ
Adhunik Punjabi Vartak de Nave Rujhan

Unit- II: ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਅੰਸ਼ (Swai-Jeevni Ansh)

(11 hours)

- ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਰੂਪਾਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Swai-Jeevni Roopakar Naal Jaan-Pachhan
- ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ: ਬੰਦ ਕਰੋ ਲਹੂ ਨਾਲ ਧੋਣਾ, ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ: ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ
Nanak Singh: Band Karo Lahoo Naal Dhona, Principal Teja Singh: Mahindra College Patiala
- ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ: ਉਹ ਬਰਕਤ ਜਿਹੜੀ ਆਈ ਆਫ਼ਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ: ਕਿਸੁ ਪਹਿ ਖੇਲਉ ਗੰਠੜੀ
Gurbaksh Singh: Oh Barkat Jehrhi Aai Aafat de Roop Vich, Kartar Singh Duggal: kis Peh Kholo Ganthri
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ: ਮੇਰਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ: ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਬੰਦੇ
Amrita Pritam: Mera Sohlvan Vara, Harbhajan Singh: Aap Nu Pachhan Bande

Unit-III: ਨਿਬੰਧ (Nibandh)

(11 hours)

- ਨਿਬੰਧ ਰੂਪਾਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Nibandh Roopakar Naal Jaan-Pachhan
- ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ: ਆਰਟ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ: ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ
Pooran Singh: Art, Teja Singh: Ghar da Pyar
- ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ: ਖੀਸੇ ਵਿਚ ਅਕਲ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ: ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਚਾਹ
Sujan Singh: Kheese Vich Akal, Bawa Balwant: Sham di Chah
- ਈਸ਼ਵਰ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ: ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਤੰਗਾਂ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ: ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣਾ ਮਨ੍ਹਾ ਹੈ
Ishwar Chitarkar: Guddiyan Patangan, Narinder Singh Kapoor: Nirash Hona Mana Hai

Unit- IV: ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਅੰਸ਼ (Safarnama Ansh)

(11 hours)

- ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਰੂਪਾਕਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Safarnama Roopakar Naal Jaan-Pachhan
- ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ: ਲੰਦਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮ, ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ: ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨ
Laal Singh Kamla Akali: London di Swer te Sham, Balwant Gargi: Manukh te Masheen
- ਸ. ਸ. ਅਮੋਲ: ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ: ਮਾਸਕੋ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ
S.S. Amol: Paris vich Bharti da Dooja Din, Harbhajan Singh: Moscow Diyan Sarhkan 'te
- ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ: ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਦੇਸ਼ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਘੰਡੂਆਂ: ਅਸੀਂ ਆਪੇ ਲਾਈਆਂ ਵੇ

Partap Singh: Ikk Adutti Desh Switzerland, Harnek Singh Gharhooan: Asi Aape Laaian Ve

Essential Readings:

- Kang, Kulbir Singh (Ed.) (1998) **Chonvin Punjabi Rachnaatmak Vaartak**, National Book Trust, Delhi.
- Kulvir (ed.) (2012) **Duniya Rang Birangi**, Aarsi Publishers, Delhi.
- Manjit Singh (ed.) (2011) **Punjabi Sawae-Jeevani Ansh**, Manpreet Parkashan, Delhi.

Suggested Readings:

- Brar, Rajinder Pal Singh (2009) **Adhunik Punjabi Sahit Roopakar: Sidhant ate Roopantran**, Punjabi University, Patiala.
- Dil, Balbir Singh (1991) **Punjabi Nibandh : Saroop, Sidhant ate Vikaas**, Punjabi University, Patiala.
- Harbhajan Singh (1974) **Paargaami**, Navchetan Publishers, Amritsar.
- Harcharan Kaur (Ed.) (1992) **Aadhunik Punjabi Sahit: Punar-Vichar**, Punjabi Academy, Delhi.
- Jaggi, Ratan Singh (1994) **Sahit Kosh**, Punjabi University, Patiala.
- Kang, Kulbir Singh (1998) **Madhkali Punjabi Vaartak**, Patiala, Punjabi University.
- Kirpal Singh (1987) **Janamsakhi Parmpara**, Punjabi University, Patiala.
- Manjit Singh (2003) **Sahit-Sanrachna: System ate Parvachan**, Arsee Publishers, Delhi.
- Manjit Singh (2005) **Janamsakhi/Myth-Vigyaan (second edition)**, Arsee Publishers, Delhi.
- Satinder Singh (2006) **Adhunik Punjabi Vaartak da Itihaas**, Punjabi Academy, Delhi.
- Singal, Dharam Pal (1987) **Punjabi Jivani: Saroop, Sidhant ate Vikaas**, Punjabi University, Patiala.

Magazines/Journals

- Khoj Patrika, **Aadhunik Vaartak Ank (Ank 22)**, Punjabi University, Patiala.

Internet Resources:

- <https://www.youtube.com/watch?v=38kkI-tZeA8>
- <https://apnaorg.com/>
- <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard source books, if required so.)

Note: Examination scheme and mode shall be as prescribed by the Examination Branch, University of Delhi, from time to time.

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE -11 (DSC-11)

Parvasi Punjabi Sahit

CREDIT DISTRIBUTION, ELIGIBILITY AND PRE-REQUISITES OF THE COURSE

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Parvasi Punjabi Sahit (DSC-11)	4	3	1	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 10 th Standard or <i>Working knowledge of Punjabi language and DSC-04</i>

Learning Objectives:

- Students will understand the concept of migration, especially the migration of Punjabi Community to the first world.
- Students are expected to learn the process of migration and its other aspects through a reading of Punjabi diasporic literature.
- They will explore the traces of Punjabi Migration by reading and understanding the concepts like Nostalgia, like generation-gap, identity crisis and inter-cultural conflict etc.

Learning Outcomes:

- Students will be able to examine the vastness of Punjabi Literature available across the borders.
- They will understand the psyche of Punjabi mind towards migration.
- They will examine the social, economic and political issues discussed in Punjabi diasporic literature.

Unit-I: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ (Parvasi Punjabi Sahit: Sidhantak

Paripekh)

(12 hours)

- ਆਵਾਸ, ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਡਾਇਸਪੋਰਾ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Aawas, Parvas te Diaspora Naal Mudhli Jaan-Pachhan
- ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹਿਲੂ
Parvas de Aarthik, Samajak te Rajnitak Pehloo
- ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੜਾਅ

- Punjabian de parvas de Vibhin Parha
- ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ
Parvas te Punjabi Sahit: Antar-Sambandh

Unit- II: ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਾਹਿਤ (Gadar Lehar da Sahit)

(11 hours)

- ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Gadar Lehar Bare Sankhep Jaan-Pachhan
- ਗ਼ਦਰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
Gadar Sahit de Mool Sarokar
- ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ: ਹਿੰਦ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰੇ ਕਰੋ ਧਿਆਨ ਜੀ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਓ ਜ਼ਰਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋ ਪੋ, ਹਿੰਦੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਸੰਦੇਸ਼
Gadar Di Kavita: Hind de Saputtaro Karo Dhyani Ji, Hindostaniyon Zara Hushiyar ho po, Hindi Shaheedan da Aakhri Sandesha
- ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਵਾਰਤਕ: ਅਖ਼ਬਾਰ ਸੁਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ ਕੱਢਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (ਬਾਬੂ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਹਰੀ ਸਾਹਰੀ), ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਭਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਂ (ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ)
Gadar di Vartak: Akhbar Sudesh Sewak Kaddhan da Udeshe (Babu Harnam Singh Kahri Sahri), Apne Pyare Hindostani Bhaiyan de Naa (Bhai Gurdit Singh)

Unit- III: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Parvasi Punjabi Kavita)

(11 hours)

- ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
Parvasi Punjabi Kavita de Mool Sarokar
- ਬਰਤਾਨੀਆ - ਅਵਤਾਰ ਜੰਡਿਆਲਵੀ: ਮੇਰੇ ਪਰਤ ਆਉਣ ਤੱਕ, ਜਗਤਾਰ ਢਾਅ: ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਪੁਰੇਵਾਲ: ਜਦੋਂ ਦੇਸ ਪਰਤਾਂਗਾ
Bartania- Avtar Jandialvi: Mere Parat Aaun Tak, Jagtar Dhah: Vartman ton Sakkhne, Bhupinder Purewal: Jadon Des Partanga
- ਕੈਨੇਡਾ - ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ: ਦੁਚਿੱਤੀਆਂ, ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ: ਘਰ, ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ: ਪਰਦੇਸੀ
Canada- Ajmer Rode: Duchittian, Iqbal Ramoowalia: Ghar, Gurcharan Rampuri: Pardesi
- ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ - ਦੇਵ: ਪਰਵਾਸ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ - ਅਮਰ ਜਿਉਤੀ: ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਰੜਕ, ਅਫਰੀਕਾ - ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼: ਮਹਿਕ ਖਿਡਾਉਂਦਾ ਹਾਂ
Switzerland- Dev: Parvas, Netherland- Amar Jyoti: Naina di Rarhak, Africa- Sohan Singh Josh: Mehek Khidaunda Haan

Unit- IV: ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (Parvasi Punjabi Kahani)

(11 hours)

- ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਰੋਕਾਰ
Parvasi Punjabi Kahani de Mool Sarokar
- ਬਰਤਾਨੀਆ - ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ: ਆਪਣਾ ਖੂਹ, ਦਰਸ਼ਨ ਧੀਰ: ਫਿਟਿਆ ਦੁੱਧ
Bartania- Harjeet Atwal: Aapna Khooh, Darshan Dheer: Fittya Dudh
- ਕੈਨੇਡਾ - ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ: ਪਾਣੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ: ਉਹ ਰਾਤ
Canada- Jarnail Singh: Panni, Harpreet Sekha: Oh Raat

- ਅਮਰੀਕਾ - ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ : ਗਰਾਊਂਡ ਜ਼ੀਰੋ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ: ਸ਼ੀਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜੰਮੀ ਬਰਫ
America- Harbhajan Singh: Ground Zero, Surinder Sohal: Sheeshe te Jammi Barf

Essential Readings:

- Dhanwant Kaur (ed.) (2023) **Parvas di Parvaz**, National Book Trust, Delhi.
- Raghbir Singh (2014) **Ghadr Party Lehar: Sankhep Itihas**, (ed.) Balbir Madhopuri, Publication Division, New Delhi.
- Surinderpal Singh (Dr.), Bedi, Harchand Singh (Dr.) (eds.) (1996), **Parvasi Punjabi Kavita**, Ravi Sahit Parkashan, Amritsar.

Suggested Readings:

- Bedi, Harchand Singh (1998) **Parvasi Punjabi Kahani**, Guru Nanak Dev University Amritsar.
- Bedi, Harchand Singh (2004) **Parvasi Punjabi Sahit de Masle**, Ravi Sahit Parkashan, Amritsar.
- Bedi, Harchand Singh (2004) **Parvasi Punjabi Sahit Sandarbh Kosh**, Guru Nanak Dev University, Amritsar.
- Brar, Rajinder Pal Singh (Ed.) (2009) **Punjabi Diaspora: Sahit ate Sabhyachar**, Punjabi University, Patiala.
- Brar, Rajinder Pal Singh (Ed.) (2011) **Punjabi Diaspora: Adhyan ate Adhiyapan**, Punjabi University, Patiala.
- Kasel, Singh Kirpal (ed.) (2008) **Gadar Lehar di Vartak**, (compiled by Giani Kesar Singh), Publication Bureau, Punjabi University, Patiala, pp. 63-65, 159-163.
- Sainsara, G.S. et al (1961) **Gadar Party da Itihas**, Desh Bhagat Yaadgaar Committee, Jalandhar.
- Surinderpal Singh (Ed.) (1990), **Parvasi Punjabi Sahit**, Punjabi Adhyan School, Guru Nanak Dev University, Amritsar.

Internet Resources:

- <https://www.punjabi-kavita.com/>
- <https://apnaorg.com/>
- <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard source books, if required so.)

Note: Examination scheme and mode shall be as prescribed by the Examination Branch, University of Delhi, from time to time.

DISCIPLINE SPECIFIC CORE COURSE -12 (DSC-12)

Pakistani Punjabi Sahit

CREDIT DISTRIBUTION, ELIGIBILITY AND PRE-REQUISITES OF THE COURSE

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Pakistani Punjabi Sahit (DSC-12)	4	3	1	0	Class 12 th pass in any subject	Studied Punjabi up to 10 th Standard or <i>Working knowledge of Punjabi language and DSC-04</i>

Learning Objectives:

- To learn the issues and concerns depicted in the Punjabi literature written in west Punjab.
- To understand the similarities and differences in the literatures of East and West Punjab.
- To explain how and when some important events happened in the history of Pakistani Punjabi Literature.
- To learn the socio-political contexts of west Punjab through literary writings.

Learning Outcomes:

- Students will demonstrate knowledge of the chronology, narrative, major events, personalities and turning points in the history of Pakistani Punjabi literature.
- They will be able to explain the cultural diversity and the similarities of human experience reflected in the literature of East and West Punjab.
- They will examine western Punjab through multiple frames of reference, including the perception of others..

Unit-I ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ (Pakistani Punjabi Sahit: Sidhantak Paripekha) (12 hours)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਮੁਢਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Pakistani Punjabi Sahit: Mudhli Jaan-Pachhan
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ
Pakistani Punjabi Sahit de Mukh Sarokar
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਤੇ ਵਖਰੇਵਾਂ

- Pakistani Punjabi Sahit te Bharti Punjabi Sahit: Smantavan te Vakhreven
- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕਤਾ
Pakistani Punjabi Sahit vich Prateekatmakta

Unit- II ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ (Pakistani Punjabi Kavita)

(11 hours)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Pakistani Punjabi Kavita Naal Sankhep Jaan-Pachhan)
- ਉਸਤਾਦ ਦਾਮਨ: ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਵੰਡ ਕੋਲੋਂ ਯਾਰੇ, ਉਰਦੂ ਦਾ ਮੈਂ ਦੇਖੀ ਨਾਹੀਂ, ਤੇਰਾ ਇਕ ਦਿਲ ਏ ਜਾਂ ਦੇ
Ustad Daman: Is Mulk di Vandd Kolon Yaaron, Urdu da Main Dokhi Naahin, Tera Ikk Dil Ae Jan do
- ਬਾਬਾ ਨਜ਼ਮੀ: ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਰੱਖਾਂ ਮੈਂ ਇਕਬਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ, ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਉਤੇ ਧੂੜਾਂ ਜੰਮੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਝਾੜੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਮਸਜਦ ਮੇਰੀ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਢਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਤੇੜਾਂ ਮੰਦਰ ਨੂੰ
Baba Nazmi: Akhran Vich Samundar Rakhan Main Iqbal Punjabi da, Sheeshe Utte Dhoorhan Jammiyan Kandhan Jhaarhi Jaande Ne, Masjid Meri Tu Kyon Dhaawen Main Kyon Torhan Mandar nu
- ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਸਾਹਿਰ: ਇਸ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਰੱਜੇ, ਮੈਂ ਜਾਣੂੰ ਅਨਜਾਣ, ਸਾਡੇ ਬਾਬੇ ਲੀਕਾਂ ਚੁੰਮੀਆਂ
Afzal Sahir: Is Jeevan ton Rajje, Main Jaanoo Anjan, Sadde Babe Leekan Chummian

Unit- III ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ (Pakistani Punjabi Kahani)

(11 hours)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Pakistani Punjabi Kahani Naal Sankhep Jaan-Pachhan
- ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਅਹਿਸਨ ਰੰਧਾਵਾ: ਬੰਨੇ ਚੰਨੇ ਦੇ ਭਰਾ, ਬੇੜੀਆਂ
Afzal Ahsan Randhawa: Banne Channe de Bhra, Bediyan
- ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਤੌਸੀਫ਼: ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਚਾਂ, ਦਿਲਗੀਰ ਸਿੰਘ
Afzal Toseef: Kahaniyan diyan Kirchan, Dilgeer Singh
- ਅਸ਼ਰਫ਼ ਸੁਹੇਲ: ਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਕਤਲ, ਧਰਤੀ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ
Ashraf Suhail: Zuban da Qatal, Dharti Veeran Wali

Unit- IV ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ (Pakistani Punjabi Natak)

(11 hours)

- ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
Pakistani Punjabi Natak Naal Sankhep Jaan-Pachhan
- ਬੁੱਲ੍ਹਾ (ਸ਼ਾਹਿਦ ਨਦੀਮ): ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੱਖ
Bullah (Shahid Nadeem): Itihasak te Rajnitak Pakkh
- ਬੁੱਲ੍ਹਾ (ਸ਼ਾਹਿਦ ਨਦੀਮ): ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ
Bullah (Shahid Nadeem): Smajak-Sabhyacharak Pakkh
- ਬੁੱਲ੍ਹਾ (ਸ਼ਾਹਿਦ ਨਦੀਮ): ਰੰਗਮੰਚੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

Bullah (Shahid Nadeem): Rangmanchi Drishti

Essential Readings:

- Nadeem, Shahid (2004) **Bullah**, Chetna Parkashan, Ludhiana.
- <https://www.punjabi-kavita.com/>

Suggested Readings:

- Atar Singh (1975) **Samdarshan**, Raghbir Rachna Parkashan, Amritsar.
- Atar Singh (Dr.) Jagtar (Dr.) (eds.) (2007) **Dukh Dariyaon Paar De**, Lokgeet Parkashan, Chandigarh.
- Dhiman, Harbans Singh (1998) **Pakistani Punjabi Sahit: Nikaas ate Vikaas**, Gagan Parkashan, Rajpura.
- Jatinderpal Singh (2001) **Pakistani Punjabi Galap**, Nanak Singh Pustak Mala, Amritsar.
- Mehta, Gurcharan Singh (1998) **Pakistani Punjabi Sahit: Ik Parichya, Ik Jaiza**, Sahit Parkashan, Amritsar.
- Malik, Shaheen (1988) **Pakistani Punjabi Kahaani**, Punjabi University, Patiala.
- Noor, S.S., Rawail Singh (Eds) (2001) **Pakistani Punjabi Sahit**, Punjabi Academy, Delhi.
- Syed, Najm Hussian (1968) **Recurrent Patterns in Punjabi Poetry**, Majilis Shah Hussian, Lahore.

Internet Recourses:

- <https://www.punjabikahani.punjabi-kavita.com/PunjabiStories.php>
- https://www.youtube.com/watch?v=Be_XNN9kjU8
- <https://www.youtube.com/watch?v=oetNnDzcu8Y>
- <https://apnaorg.com/>
- <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/>

*(Note: Teachers are free to recommend additional related standard source books, if required so.)

Note: Examination scheme and mode shall be as prescribed by the Examination Branch, University of Delhi, from time to time